

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1167/24

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופטת י' וילנר

העותר: דויד אלון דדון

נגד

המשיבים: 1. משרד הביטחון – מחוז באר שבע
2. יעל אלון

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותר: בעצמו

פסק-דין

השופט ד' מינץ:

1. ביום 9.10.2023 נפל סרן דור שדה ז"ל, מפקד מחלקה בגדוד "צבר" בחטיבת גבעתי, בקרב להצלת חברי קיבוץ כפר עזה. בן 23 היה דור בנפלו.

2. דור ז"ל הוא בנם של העותר ומשיבה 2, שהתגרשו לפני כ-13 שנים, ולהם שתי בנות נוספות. עובר לנפילתו, בהגיעו לגיל 18 פנה דור ז"ל למשרד הפנים ושינה את שם משפחתו מ"אלון" ל"שדה".

3. לאחר נפילתו בקרב של דור ז"ל חתם העותר ביום 7.11.2023 על מסמך בו ביקש כי השם שיופיע על מצבת בנו יהיה "דור שדה (אלון)". בעקבות זאת, ביום 12.11.2023 פנו משיבה 2 ובנותיה למנכ"ל משרד הביטחון ולראש היחידה להנצחת החייל, בבקשה לכבד את רצונו של דור ז"ל ולרשום על מצבתו את שם המשפחה המעודכן בלבד. ביום 19.11.2023 השיבה נציגת היועץ המשפטי למשפחות והנצחה במערכת הביטחון כי

בהתאם לדין, שם משפחה קודם של חלל ייכתב על גבי כרית המצבה לפי בקשת קרובו ועל דעת שאר הקרובים. משכך, ובהינתן שלא ניתנה הסכמה מצד כלל קרוביו של דור ז"ל, הכיתוב על כרית המצבה יכול את שם המשפחה "שדה" בלבד.

מכאן העתירה שלפנינו.

4. יצוין כי העותר ציין בעתירתו שעובר לפנייתו לבית משפט זה הוא פנה לבית המשפט לעניינים מינהליים בבאר שבע (עת"מ 23-11-42061) וביקש את הסעד המבוקש על ידו במסגרת זו. בסופו של דבר מחק העותר את עתירתו. ואולם עיון (באמצעות מערכת נט-המשפט) בבקשת משיב 1 לסילוק העתירה על הסף ובתשובת משיב 2 לעתירה מלמד כי הללו התנגדו למתן הסעד המבוקש – כל אחד לפי טעמיו (משיב 1 בשל אי-הסכמתה של משיב 2 ובנותיה לכיתוב וחוסר סמכותו העניינית של בית המשפט; ומשיב 2 בשל מכלול טענות ביניהן חוסר סמכות עניינית, אי-צירוף אחיותיו של דור ז"ל לעתירה, אי-ניקיון כפיים ושימוש לרעה בהליכי משפט, והיעדר עילה להתערבות לגופו של עניין).

5. נסיבות הגשת העתירה מצערות ביותר, והסוגיה המתעוררת בה בדבר אופן הנצחתו של הבן המנוח קשה וכואבת. ואולם חרף זאת, לא נוכל להושיט לעותר את הסעד המבוקש על ידו.

תקנה 2 לתקנות בתי קברות צבאיים (כללים לכיתוב על מצבות), התשנ"ז-1997 (להלן: התקנות) קובעת כי כיתוב אחיד יופיע על גבי כרית המצבה הצבאית, והוא יכול פרטים שונים ובהם:

"(2) דרגה ומספר אישי, שם פרטי ושם משפחה; שם משפחה קודם וכינוי – לפי בקשת קרוב".

תקנה 1 לתקנות מגדירה "קרוב" כ"כל אחד מהקרובים המנויים בסעיף א(1) עד (4) בתוספת לחוק, על דעת שאר הקרובים כאמור". החוק הנזכר הוא חוק בתי קברות צבאיים, התש"י-1950, הכולל בסעיף א(1) עד (4) לתוספת לו את הקרובים הבאים: בן זוגו של החייל שנפטר; בניו ובנותיו; הוריו; ואחיו ואחיותיו.

משילובן של הוראות אלה עולה, כפי שגם צוין בתשובת נציגת היועץ המשפטי למשפחות והנצחה במערכת הביטחון – כמו גם בטיעוני המשיבים בבית המשפט

לעניינים מינהליים – כי הוספת שם משפחה קודם לכרית המצבה טעונה הסכמה של כלל קרובי החייל (וראו בעניין זה: בג"ץ 835/02 בן-גל נ' שר הביטחון, פ"ד נז(4) 228, 236 (2003)). על כן, בהינתן שם משפחתו הנוכחי של דור ז"ל ובהיעדר הסכמה מצד אמו ואחיותיו, לא ניתן להורות על הוספת שם משפחתו הקודם לכרית מצבתו.

תרופתו של העותר מצויה אפוא בקבלת הסכמת קרוביו לכיתוב שלא במסגרת עתירה זו. העתירה נדחית.

ניתן היום, ב' באדר א' התשפ"ד (11.2.2024).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט